

САДКА

ГДА І ІНО КОЗАНИГАХ МА ЕДИ,
ГДА, СУМА МОИ ПРОКЪТИ И ПРА-
ЦЕ, И СУТНОИ МОИ ШЕДРОИ, КО ЕКА ПЪТИ
ТА, ІТЛА ТУДИ СЪ, СЪ, СЪ ЕДИ, КХІ,
ІЦЮ ПОМИ И

НАПРАВИ...
ДКАНІА ШИКАТІА. ПО ІТРАУОМЕ ЗО.

ГДА, ПОИКАДИ, ІІ. И МО...
ГОСТИ И ДОЛГОУРАТІА, НЕ ПРОПЪЛАМА
ЕДИ НА МА АТІНАГО И ГРЪШНАГО, НИХІ
ПСУДІАМА МА ЕДИ КО ПУЗДАКЪТИИ МОИИ

КО ЧЕЛОУКЪМОУКЪТЕСОЛАХ ЕДИ СІВІМНІИ, И КА
ПРЕДАНІИ ЛЕВЪРАГО КОЗАНИГАХ МА ЕДИ, КО
ІЦЕ СУТРЕНІАТИ, И САКСІАЛОУТИ ДЕРЖАЕ
ТЕДИ. И МОУКЪ ПРОКЪТИ МОИ ІЦЕ МА.
ІЕРІИМА, ШЕДРОИ МОА СУТІА, ПОДІАТИСА
КО ПОВОКЪДАНІИ ПО...
АХА, МОУКЪ И ПРИПІО, И КО АЪКА АЪМОУКЪ,
ІАНИИ.

ПРІИДІТИ, ПОВАЛОУІАСА И ПРІИЦЕДІМЕ ХУТЪ,
ІЦАКИ ПАНІКАСЪ ГРЪ.

ПРІИДІТЕ, ПОКАСІНІІА И
МОУКЪ ХУТЪ, ЦЕДИ И ІГЪ

Освіта в українських землях наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Виконали:

Учениці 9-А класу

Коростишівського НВК "Школа-лицей"

Горегляд Ольга та Чернишевська Вікторія

- Потреби господарського розвитку стимулювали прогрес науки, що відбилося на досягненнях вчених України. Набагато складнішою була ситуація в освітній сфері.

- З одного боку, економіка вимагала її удосконалення, з іншого, уряди Російської та Австро-Угорської імперій всіляко перешкоджали

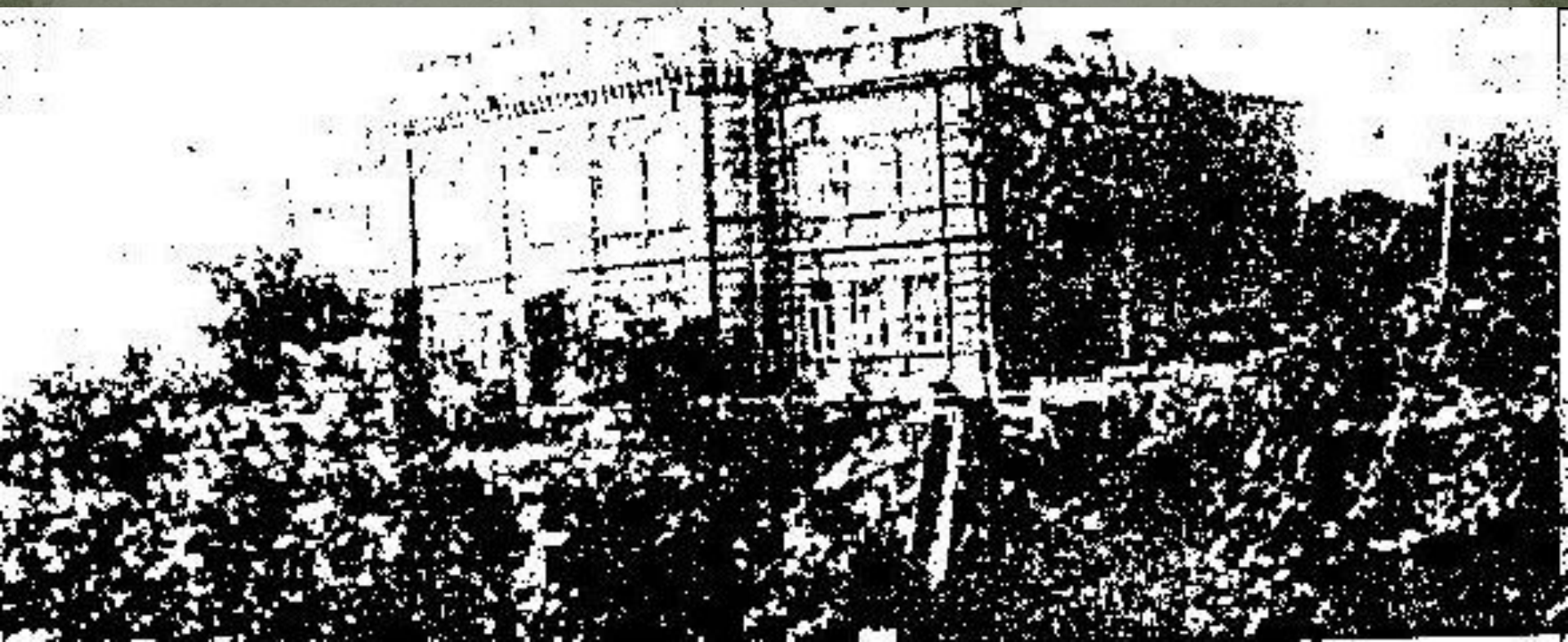

- В Умані у 1765 році засновано монастир, при якому навчалися до 400 учнів. Цей монастир було зруйновано підчас Коліївщини.

- Початкові школи існували у вигляді так званих "дяківок". У 1777 австрійський уряд провів шкільну реформу, запровадивши "тривіальні" школи з німецькою мовою навчання для сіл і малих міст та головні - для великих міст і по монастирях. До 1792 року існували українські школи, які згодом було закрито.

Після проведення адміністративної реформи у повітових містах дуже повільно починається процес створення повітових шкіл. Так, у Києві на початку 19 ст. було тільки 4 парафіяльних та єдина повітова школа.

- На початку 19 століття переважна більшість шкіл була парафіяльними; в містах були повітові школи, кількість яких починала збільшуватися. На початку 19 століття в школах почали вживати "ланкастерський" метод навчання, тобто вчитель доручав кращим учням проводити заняття.

© Getty Images

- Середина 19 століття характеризується розвитком прогресивних ідей, які охопили суспільство - піднести освіту в народі було бажанням передової інтелігенції. Виступають за розвиток освіти прогресивні педагоги М. Пирогов, К. Ушинський, які порушили питання про рідну мову навчання.

*Інститут
шляхетних
дівчат
в Одесі.
Із гравюри
XIX ст.*

- Виникали училища професійної освіти: ремісничі, технічні, комерційні. А для підготовки офіцерських кадрів для армії створювалися корпуси з 7-річним терміном навчання. Освіта в них велася російською мовою і була платною.

- Щодо вищої освіти, то в 19 столітті вона набула нового розвитку. Так перший університет було засновано у 1805 році в Харкові (ініціатор Каразін), першим ректором якого був український поет П. Гулак - Артемовський.

Харьковъ
Charkow

Императорскій Университетъ
Die Universität

- Другим за чергою був Київський університет св. Володимира, заснований у 1834 році на базі закритого Кремянецького ліцею. Він спочатку мав два факультети - філософський та юридичний; у 1841 році відкрито медичний факультет, у 1850 - філософський, який згодом було поділено на два інших: історико - філологічний та фізико - математичний. Першим ректором був М. Максимович.

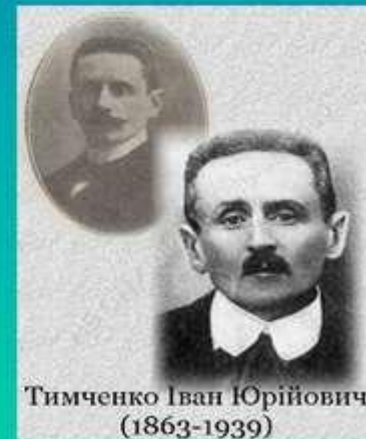

Науковці

- У середині 60-х років XIX ст. у Харківському університеті зусиллями видатного вченого М.Бекетова засновано фізико-хімічне відділення .
- Значних успіхів досягли одеські математики С.Ярошенко та І.Тимченко, праці яких не втратили значення до сьогодні .

М.Бекетов

Тимченко Іван Юрійович
(1863-1939)

М. Максимович

- Третім університетом був Новоросійський в Одесі, заснований у 1864 році.

- Львівський університет був заснований у 1784 році. У 1849 р. було відкрито кафедру української мови та літератури (голова - Яків Головацький). У 1894 році відкрито кафедру української історії, яку посів професор М. Грушевський, у 1900 році засновано кафедру української літератури (К. Студинський).

- На Буковині університет було засновано у 1875 році в Чернівцях. Мовою викладання була німецька, але існували й кафедри з українською мовою навчання: української мови та літератури, церковно - слов'янської мови та практичного богослов'я.

- Університети не обмежували вищої освіти: у Києві існувала Духовна Академія, були Технологічний інститут у Харкові (з 1884р.), політехнічний інститут у Києві (1898р.), у Львові (1884 р.), Ветеринарний інститут у Харкові тощо.

- Проте мало хто з молодих людей в небагатих родинх міг добувати вищу освіту. В основному навчалися діти з заможних сімей.

В. Маковський. Приїзд учительки

*Сільська земська школа Лохвицького повіту
Полтавської губернії*

Українська освіта періоду 18 - 19 століття розвивалась в суперечливих умовах. Їхня діяльність дала поштовх для розвитку багатьох галузей науки та культури. З іншого - руйнівним чинником для української освіти була великодержавницька політика російського царизму. Для культури 19 століття характерний подальший наступ на українську культуру русифікації - вона посилилась після польського повстання 1830 року, полягала в забороні вживання української мови, в забороні друкування та розповсюдження книжок українською. Русифікація торкнулася всіх сфер культурного життя України - від літератури і театру (було заборонено вистави українською) до архітектури. Тобто, можна з впевненістю сказати, що цей період був періодом формування української нації; створив підґрунтя для національно - культурного відродження на початку 20 століття.

Дякуємо за
увагу 😊